

Imelo biele na strome – detail

Už v minulosti imelo priťahovalo pozornosť ľudí. Bolo uctievanou rastlinou opradenou mnohými mýtmi. Niektorí ľudia si mysleli, že ho zoslali bohovia. Bola mu pripisovaná obrovská moc a zázračné účinky. V povestiach všetkých starých národov sa spomína jeho dôležitá úloha v boji proti mnohým chorobám, ako silný protijed proti otravám a tiež ako liek na zvýšenie plodnosti. Kňazi starých Keltov imelo stínali zlatými kosákmi, pretože verili, že má magickú moc a otvára všade prístup.

Na začiatku dvadsiateho storočia bola táto rastlina zaradená do liečebnej terapie – v roku 1907 Gaultiers dokázal jeho účinok na zníženie krvného tlaku a v rokoch 1930 a 1933 Kaelin robil pokusy s využitím extraktu tejto rastliny vo forme injekcií pri neoperovateľných rakovinových nádoroch.

Vňať tejto rastliny sa zbiera zvyčajne v zimných mesiacoch, avšak zber je možný prakticky po celý rok. Po usušení mizne jej nepríjemný zápach. Obsahuje rôzne látky – cholín, acetylcholín, saponíny, cukry, farbivá, slizy. Jej súčasťou je i jedovatý viskotoxín. Vodné a liehové výťažky tejto rastliny majú metabolizujúce i protisklerotické účinky, znižujú krvný tlak, upravujú rytmus srdca. Jedna z ich zložiek má i protinádorové účinky, pretože brzdí delenie buniek. Je však veľmi toxická. Vzhľadom na vyššie spomenutú jedovatosť je využitie prostriedkov obsahujúcich výťažky z imela možné iba so súhlasom lekára.

Imelo biele má význam i ako potrava pre vtáky. Dužinaté plody – bobule – sú obľúbenou pochúťkou operencov, ktoré po ich konzumácii a vylučovaní semien trusom prispievajú k rozširovaniu tejto rastliny.

Na Slovensku i v mnohých iných krajinách je imelo obľúbenou vianočnou rastlinou, o ktorej sa verí, že prináša šťastie.

Danica Božová

Fotografie: Vladimír Boža st., autorka, kresba Nela Gloriková

FESTIVAL VEDY A TECHNIKY 2013

V Bratislave sa 14. – 16. novembra tohto roku konalo celoslovenské kolo Festivalu vedy a techniky (ďalej len FVaT). Záštitu nad týmto podujatím prevzal vedec profesor Ján Vilček z newyorskej univerzity, Slovák žijúci a pôsobiaci v USA, mikrobiológ, nositeľ ocenenia za technický pokrok, ktoré mu tento rok udelil americký prezident Barack Obama.

Celoslovenskému kolu tohto podujatia predchádzalo v októbri 2013 päť krajských festivalov (banskobystrický, lučenecký, žilinský, bratislavský a východoslovenský). Najúspešnejšie projekty z krajských festivalov získali priamy postup na celoslovenské kolo tejto súťaže. Súťažiaci, ktorí na krajských festivaloch neuspeli, dostali ďalšiu šancu – po vylepšení projektu sa mohli prihlásiť na celoslovenský festival prostredníctvom webovej registrácie a po posúdení ich projektov odborníkmi dostali niektorí z nich možnosť na ňom vystúpiť.

Aj takto to vyzeralo na východoslovenskom festivale vedy a techniky

Autormi projektov mohli byť nielen jednotlivci, ale i dvojice či trojice súťažiacich. Obhajoba projektov prebiehala for-

mou panelovej prezentácie. Na pôde Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa predstavilo spolu 114 súťažiacich z celého Slovenska vo veku do 20 rokov, ktorí prezentovali a obhajovali 77 projektov. Okrem nich sa podujatia zúčastnilo i 20 zahraničných študentov zo Španielska, Ruska a Belgicka, ktorí predstavili ďalších 13 projektov. Projekty, ktorými mladí ľudia prezentovali výsledky svojej výskumnej a pozorovateľskej práce z prírodných a technických vied, hodnotila porota zložená z vedcov a vysokoškolských pedagógov. Udelených bolo niekoľko ocenení a postupov na medzinárodné podujatia celosvetového a európskeho charakteru, ktorých dejiskami budú Belgicko, Rusko, Španielsko, USA. Podrobnú výsledkovú listinu môžete nájsť na stránke

http://www.festivalvedy.sk/read_post.php?id=1231.

Hlavnú cenu dekana Prírodovedeckej fakulty UK získal projekt Štúdium procesu kontroly sterility rádiofarmaka 18F-FDG, zefektívnenie práce pomocou inovatívneho prístupu, ktorého autormi boli Jakub Mucha a Dávid Vlasatý zo SOŠ chemickej v Bratislave. Naša čitateľka Nela Gloriková zo ZŠ Mierová vo Svite získala Cenu dekana Prírodovedeckej fakulty UK Bratislava v kategórii „mladší žiaci“.

Danica Božová

Fotografie: autorka, www.amavet.sk